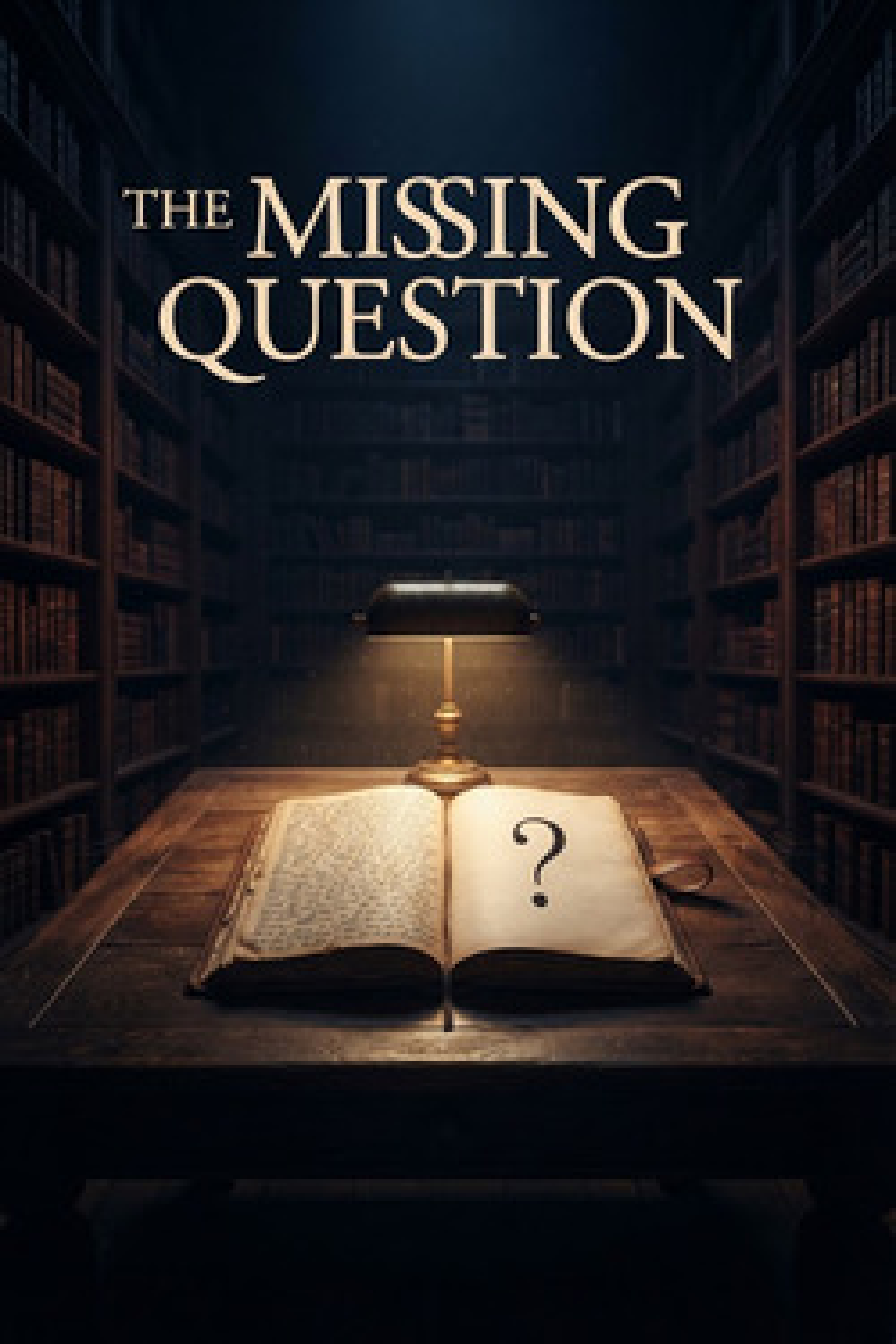

THE MISSING QUESTION
?

PHẦN II

NGƯỠNG CỬA 6

Câu hỏi còn thiếu

Trong phần lớn cuộc đời, tôi đã đuổi theo những câu trả lời.

Như hầu hết mọi người vẫn làm.

Tôi muốn biết đâu là quyết định đúng.

Đâu là con đường tốt hơn.

Đâu là ý nghĩa của những gì tôi đang sống.

Tôi muốn sự rõ ràng.

Phương hướng.

Sự xác nhận.

Tôi tin rằng sự trưởng thành nằm ở việc tích lũy những câu trả lời.

Thời gian càng trôi qua, tôi lẽ ra càng phải hiểu mọi thứ vận hành ra sao.

Càng tích lũy nhiều kinh nghiệm, tôi sẽ càng ít nghi ngờ.

Đó là một lý thuyết đẹp đẽ.

Vấn đề là cuộc sống dường như hoàn toàn phớt lờ lý thuyết đó.

Năm tháng trôi qua.

Kinh nghiệm lớn dần.

Trách nhiệm tăng lên.

Vậy mà những câu hỏi không hề giảm bớt.

Ngược lại.

Chúng trở nên sâu sắc hơn.

Phức tạp hơn.

Khó hơn.

Đó là một khám phá khiến tôi chao đảo.

Khi còn nhỏ tôi tưởng tượng người lớn là những người đã hiểu ra mọi thứ.

Rồi tôi trở thành người lớn.

Và tôi khám phá ra rằng nhiều người trong chúng ta chỉ đơn giản học được cách sống chung với sự bất định.

Đó không phải là cùng một chuyện.

Có một khác biệt rất lớn giữa biết và tiếp tục.

Nhiều người tiếp tục.

Ít người thực sự biết.

Tôi nhớ một giai đoạn khi tôi tìm kiếm câu trả lời ở khắp nơi.

Trong sách vở.

Trong các tổ chức.

Trong những chuyến đi.

Nơi những người giàu kinh nghiệm nhất.

Trong tâm linh.

Trong lý trí.

Trong những con số.

Tôi tin rằng ở đâu đó tồn tại một lời giải thích có thể sắp đặt mọi thứ vào trật tự.

Một công thức.

Một chiếc chìa khóa.

Một hệ thống.

Nhưng mỗi lần tôi nghĩ mình đã tìm ra, một trải nghiệm mới lại đến và đặt dấu hỏi về nó.

Lúc đầu điều đó thật bực bội.

Rồi nó trở nên thú vị.

Cuối cùng nó trở thành một sự giải phóng.

Bởi vì tôi hiểu ra một điều.

Những câu trả lời có tuổi thọ ngắn ngủi.

Những câu hỏi đúng đắn có tuổi thọ dài lâu.

Rất dài lâu.

Có những câu hỏi đồng hành cùng ta suốt nhiều thập kỷ.

Tôi là ai?

Điều gì thực sự quan trọng?

Yêu thương nghĩa là gì?

Điều gì đáng để đau khổ vì nó?

Điều gì còn lại khi mọi thứ thay đổi?

Chúng không phải là những câu hỏi để giải quyết.

Chúng là những câu hỏi để ta cư ngụ trong đó.

Sự khác biệt là căn bản.

Một câu trả lời khép lại.

Một câu hỏi mở ra.

Và cuộc sống, suy cho cùng, ưa thích những sự mở ra.

Mỗi lần trải qua một trải nghiệm mới, tôi nhận thấy giá trị không hẳn nằm ở kết luận đạt được.

Mà nằm ở câu hỏi mà nó đã sinh ra.

Một mất mát sinh ra một câu hỏi.

Một tình yêu sinh ra một câu hỏi.

Một căn bệnh sinh ra một câu hỏi.

Một chiến thắng sinh ra một câu hỏi.

Ngay cả thành công cũng sinh ra một câu hỏi.

Thường khó hơn nhiều so với thất bại.

Bởi vì sau khi đạt được điều gì đó, một câu hỏi bất ngờ xuất hiện:

“Còn bây giờ thì sao?”

Trong nhiều năm tôi đã tin rằng ý nghĩa của mọi sự ẩn giấu trong những câu trả lời.

Rồi tôi bắt đầu nhận thấy một sự trùng hợp kỳ lạ.

Những người thú vị nhất tôi từng gặp cũng là những người ít chắc chắn nhất.

Họ không phải người do dự.

Họ cởi mở.

Họ hiểu rằng thực tại rộng lớn hơn những niềm tin của mỗi người.

Phức tạp hơn những khuôn mẫu của mỗi người.

Phong phú hơn những kết luận của mỗi người.

Vì thế họ vẫn tiếp tục đặt câu hỏi.

Không phải vì yếu đuối.

Mà vì trí tuệ.

Trí tuệ đích thực không nằm ở việc sở hữu nhiều câu trả lời.

Nó nằm ở việc nhận ra những câu hỏi nào vẫn còn xứng đáng được đặt ra.

Trong suốt cuộc đời mình, tôi đã đến thăm nhiều quốc gia khác nhau.

Những nền văn hóa khác nhau.

Những tôn giáo khác nhau.

Những hệ thống khác nhau.

Mỗi nơi có những câu trả lời khác nhau.

Vậy mà những câu hỏi căn bản hầu như luôn giống hệt nhau.

Sống như thế nào.

Yêu thương như thế nào.

Đối diện với cái chết như thế nào.

Sống cùng thời gian như thế nào.

Tìm ra một ý nghĩa như thế nào.

Điều này gây ấn tượng sâu sắc với tôi.

Bởi vì nó cho thấy một điều phổ quát.

Các nền văn minh thay đổi ngôn ngữ.

Những câu hỏi cốt yếu thì không.

Có lẽ chính vì thế mà văn chương hư cấu vẫn tồn tại.

Bởi vì nó không đưa ra giải pháp.

Nó đưa ra những cuộc khám phá.

Một cuốn tiểu thuyết không dùng để giải bài toán cuộc đời.

Nó dùng để soi sáng một câu hỏi.

Và một câu hỏi hay có thể đồng hành cùng một người trong nhiều năm.

Tốt hơn cả biết bao câu trả lời.

Tôi nhớ có một ngày tôi chợt thấy mình ngẫm nghĩ về tất cả những điều chắc chắn mình đã từ bỏ.

Chúng rất nhiều.

Nhiều điều trong số đó đã chi phối những giai đoạn dài trong cuộc đời tôi.

Có những điều đã hữu ích.

Những điều khác thì ít hữu ích hơn.

Nhưng tất cả đều đã nhường chỗ cho một điều trưởng thành hơn.

Nhận thức rằng thực tại không phải là một tòa án.

Nó là một cuộc trò chuyện.

Một cuộc trò chuyện bất tận giữa những gì ta biết và những gì ta không biết.

Giữa những gì ta hiểu và những gì vuột khỏi ta.

Giữa những gì ta đã từng là và những gì ta đang trở thành.

Từ khoảnh khắc đó, tôi ngừng coi những nghi ngờ là kẻ thù.

Tôi bắt đầu coi chúng là bạn đồng hành.

Không phải nghi ngờ nào cũng đáng được chú ý.

Có những nghi ngờ chỉ là tiếng ồn.

Có những nghi ngờ là nỗi sợ.

Có những nghi ngờ chỉ là sự rối trí đơn thuần.

Nhưng cũng có những nghi ngờ khác.

Sâu sắc hơn.

Lặng lẽ hơn.

Chân thành hơn.

Những nghi ngờ cứ trở đi trở lại.

Những nghi ngờ gõ cửa ý thức năm này qua năm khác.

Những nghi ngờ đòi được lắng nghe.

Tôi đã học cách tôn trọng chúng.

Bởi vì chúng thường gìn giữ một điều quan trọng.

Một sự biến đổi.

Một sự thật.

Một hướng đi.

Một phần trong ta vẫn chưa được khám phá.

Nhìn lại, tôi không còn bị ấn tượng bởi những người có câu trả lời cho mọi thứ.

Tôi quan tâm hơn đến những người biết cách đặt ra một câu hỏi đích thực.

Bởi vì một câu trả lời có thể tự cạn kiệt.

Một câu hỏi có thể tạo ra cả một cuộc đời.

Có lẽ đây là một trong những bài học quý giá nhất mà thời gian để lại cho tôi.

Đừng chỉ tìm kiếm câu trả lời.

Hãy tìm câu hỏi đã sinh ra nó.

Bởi vì đằng sau mỗi niềm tin có ý nghĩa.

Đằng sau mỗi sự thay đổi thực sự.

Đằng sau mỗi lựa chọn quan trọng.

Đằng sau mỗi câu chuyện xứng đáng được kể lại.

Luôn có một câu hỏi vô hình.

Và chính ở đó hành trình bắt đầu.

Rất lâu trước câu trả lời.